

785.16к

С 16

Қарасай Сайжанов

A seagull is shown in flight against a sunset sky over the ocean. The sun is low on the horizon, creating a bright orange and yellow glow. The water is dark and calm. The title text is overlaid on the sky.

ҰМЫТПА
АНА ӘЛДИН!

ПАРТИТУРАЛАР ЖИНАҒЫ

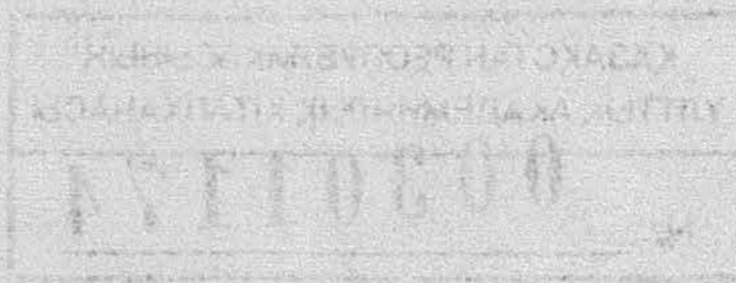
Қарасай Сайжанов

Осы еңбегімді – әкем *Ахметке* және
аяулы анам *Ұрылқаның* рухына арнаймын

Ұмытпа Ана әлдіін!

ПАРТИТУРАЛАР ЖИНАҒЫ

Астана – 2011 жыл

ҚР Білім және ғылым министрлігі
ҚР Мәдениет министрлігі
Қазақ Ұлттық өнер университеті

78.088.6:785.16(=512.182)

УДК 78
ББК 85.951
С 16

Пікір жазғандар:

Д. Қамзабекұлы – Филология ғылымдарының докторы, профессор
Қ. Мақанов – Мемлекеттік «Құрмет» орденінің иегері, ҚР мәдениет қайраткері
Ж. Бегіндіков – ҚР еңбек сіңірген артисі, дирижер
Е. Үсенов – ҚР еңбек сіңірген қайраткері, композитор

Жинақты баспаға ұсынған:

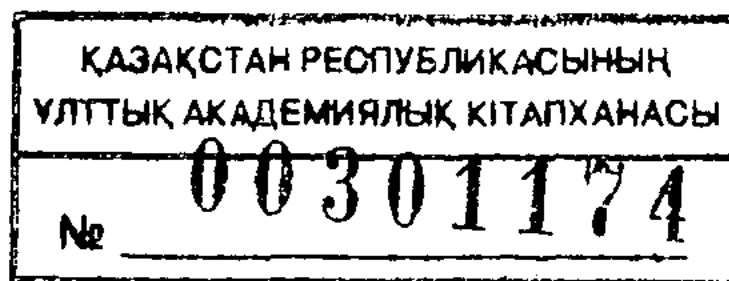
Қазақ Ұлттық Өнер Университетінің ғылыми кеңесі

Ноталарды компьютерде терген және редакциясын қараған – **автор**

Жинақтың алғы сөзін жазған – **Е. Рахмадиев**, Еңбек Ері, КСРО-халық артисі,
Мемлекеттік сыйлығының иегері, композитор

С 16

ISBN 978-601-277-064-3

Сайжанов Қ - «Ұмытпа ана әлдиін!» қазақ халық аспаптар оркестріне арналған (партитуралар) ән-күйлер жинағы; Астана, «Сарыарқа» баспасы, 2011, 348 бет

Жинаққа елімізге белгілі дирижер, композитор, күйші-ұстаз, өнер зерттеуші, ҚазҰӨУ-ның доценті – Қарасай Ахметұлы Сайжановтың ең таңдамалы ән-күйлері, күй-толғау, күй-поэмасы және қатар жүрген композитор достары мен шәкірттерінің ән-күйлері оркестрге ыңғайлы түсіріліп, енгізіліп отыр. Бұл жинақ автордың 45-жыл шығармашылық өнер жолына және Тәуелсіз еліміздің 20-жылдығына арналады.

УДК 78
ББК 85.951

ISBN 978-601-277-064-3

© Сайжанов Қ., 2011

АЛҒЫ СӨЗ

Жинаққа белгілі күйші, дирижер, ҚазҰӨУ-нің доценті Қарасай Сайжанов ең таңдамалы ән-күйлері мен күй-толғау, күй-поэмасы және қатар жүрген сазгер достарының ән-күйлерін оркестрге ыңғайлы түсіріп, еңгізіп отыр. Қарасай Ахметұлының «Ұмытпа ана әлдиін!» атты партитуралар жинағы соңғы жылдары ұлт аспаптары оркестрі мәдениетіне қосылып отырған бірегей музыкалық жинақ деп есептеуге болады. Жинақтағы шығармаларды сараптап қарайтын болсақ, оның көркемдік деңгейінің жоғары екенін аңғарамыз және ұсынылып отырған кітап, автордың өз туындыларының жариялануымен де ерекше. Қарасай Сайжанов оркестрге шығармалар жазу саласында өз қолтаңбасы бар өнерпаз-музыкант. Қазақтың халық аспаптарының өзара үндесуін қатаң сақтай отырып, дәстүрлі ұлттық сарынды оза шапқылатып алдыңғы қатарға шығара алатын сұңғыла сазгерлігі бар. Осы жинақтағы туындылардың қайсысы болса да кәсіби оркестрлеу тәжірибесінің соңғы жемістері бола алады, көркемдік деңгейі де жоғары екенін айта аламыз.

Жинақтың жаңалығы жөнінде бірер сөз. Жинақтағы аспаптық және вокалдық шығармалар отандық аспаптық, камералық, симфониялық мәдениет аясынан ауытқымайды және А.Жұбанов, Е.Брусилловский, М.Төлебаев, Қ.Мусин, Л.Хамиди, С.Мұхамеджанов кезеңіндегі қазақ сазының жауһар ізі сақталатыны қуантады, солай бола тұра автор өз көзқарасы мен композиторлық шешімін баршаға таныта алатын соқпақты таңдай білген. Бұл шындығында нағыз кәсіби қырағылық, осы бір қасиет кейде замандық сазгерлерде кемшін түсіп кететінін несіне жасырамыз.

Қ.Сайжанов көп жылдар Тәттімбет атындағы ұлт аспаптар оркестрі мен «Отырар сазы» фольклорлық-этнографиялық оркестрінде дирижерлық еңбек жасаған

азамат, сондықтан болар оның қолтаңбасынан Н.Тілендиев, Х.Тастанов, К.Күмісбеков, Б.Әбдіхалықов, М.Әубәкіров сияқты ұлт өнерінің көшбасшыларының ықпалы аңғарылады, мұның өзі қазақ оркестрі үрдісінің жарасымды жалғасын көрсетеді. Сонымен қатар, күй саласында барлық жанрлық мектептермен төкпе және шертпе күй саласын қатар меңгерген Қарасай Ахметұлы осы жолда аса сауаттылығын көрсетіп отырады, күйдің түпнұсқасы оркестрдегі көпүнділік ішінде жұтылып кетпейді, керісінше көне мақам аңырап алға шығады, оны шығарманың ұтымды жазылуы деп атап кеткеніміз орынды болар.

Ал, ән саласында Қарасай қазақы әннің нағыз кәсіби жолын таңдаған, бұл әншінің мүмкіндігі мен дауыс техникасына аса сақтықпен қарай алатын кәнігі дирижерлық көзқарастың жемісі екені рас. Кейінгі кездегі отандық ән өнерінде көптеген конкурстардың жүлдегері болып жүрген Қарасай Ахметұлының ән мұрасы да ел игілігіне қызмет ете алатын бірегей өнер болып жүр деп батыл айта аламыз. Әрине, бұл жинақ автордың кейінгі жылдардағы ізденісі болғандықтан барлық шығармаларын қамти алды деп айту қиын, творчестволық ізденіс пен шабытта жүрген інімізге болашақта да табыс тілейміз. Бұл еңбегі ел игілігіне қызмет етсін дей отырып, белгілі дирижер, дарынды домбырашы, күйші-ұстаз Қарасай Сайжановқа өнерде зор табыс тілейміз.

Еркеғали РАХМАДИЕВ

ҚР Еңбек Ері, КСРО-халық артисі,

Мемлекеттік сыйлығының иегері,

композитор

1-бөлім

АҢСАУ

Сағыныш

(күй-толғау)

(Бұл күй - казактың аяулы азаматтары - Қ.Жантілеуов, Х.Тастанов,
Б.Әбдіхалыков, М.Әубәкіров, Ж.Омаров, К.Күмісбеков,
У.Бекенов, М.Қалауов, және Н.Тілендиевтің рухына арналады)

Қарасай Сайжанов
Қайыржан Мақанов

♩ = 80

Еркін (Rubato)

Домбыра-1

Домбыра-2

♩ = 66
Allegretto

34

Musical notation for measures 34-39. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with eighth-note patterns and some ties. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note figures. The key signature has one flat (B-flat).

40

Musical notation for measures 40-44. The system consists of two staves. The upper staff continues the melodic line with eighth-note patterns. The lower staff continues the harmonic accompaniment. The key signature has one flat (B-flat).

45

Musical notation for measures 45-50. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with eighth-note patterns. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note figures. A dynamic marking of *f* (forte) is present at the beginning of measure 45. The key signature has one flat (B-flat).

51

Musical notation for measures 51-55. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with eighth-note patterns. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note figures. The key signature has one flat (B-flat).

56

Musical notation for measures 56-61. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with eighth-note patterns. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note figures. Dynamic markings of *p* (piano) and *mf* (mezzo-forte) are present. The key signature has one flat (B-flat).

62

Musical notation for measures 62-66. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with eighth-note patterns. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note figures. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present. The key signature has one flat (B-flat).

67

Musical notation for measures 67-72. The system consists of two staves. The upper staff features a melodic line with eighth-note patterns. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth-note figures. Dynamic markings of *mp* (mezzo-piano) and *mf* (mezzo-forte) are present. The key signature has one flat (B-flat).

73

78

84

← $\text{♩} = 54$
Еркін (Rubato)

90

96

102

109

Musical score system 149-150. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. A *du.* marking is present above the first measure of the top staff, and a *rit.* marking is above the first measure of the bottom staff. The system number 149 is at the end of the first staff, and 150 is at the end of the second staff.

Musical score system 144-145. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. The system number 144 is at the end of the first staff, and 145 is at the end of the second staff.

Musical score system 139-140. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. The system number 139 is at the end of the first staff, and 140 is at the end of the second staff.

Musical score system 133-134. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. The system number 133 is at the end of the first staff, and 134 is at the end of the second staff.

Musical score system 128-129. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. A *f* marking is present above the first measure of the top staff, and a *fu* marking is above the first measure of the bottom staff. The system number 128 is at the end of the first staff, and 129 is at the end of the second staff.

Musical score system 122-123. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. The system number 122 is at the end of the first staff, and 123 is at the end of the second staff.

Musical score system 115-116. It consists of two staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff has a bass clef. The music features a complex texture with many beamed notes and rests. A *f* marking is present above the first measure of the top staff, and a *3* marking is above the first measure of the bottom staff. The system number 115 is at the end of the first staff, and 116 is at the end of the second staff.

Allegretto *rall.* = 66

Ай мен күнім, арман-ай!

Қарасай Сайжанов

Ойлы, толғана

Домбыра

mf

f

ff

63

70

78

86

94

102

сәл кідерте

110

poco rit.. *a tempo*

117

rit..

Аңсау (күй-толғау)

(Бұл күй - ұстаздарым Хабидолла Тастанов, Батыр Әбдіхалықов, Мәлғаждар Әубәкіров және Кенжебек Күмісбековтің рухына арналған)

$\text{♩} = 80$

Allegretto

Қарасай Сайжанов

Домбыра

8 **1**

15 **2**

21 **1.**

27 **2.** **3**

33 **4**

39

45 **5**

51 **6**

57

62 **7**

Ұмытпа Ана әлдиін!

Анашым Ұрылқаның
рухына арнаймын
автор

(Элегия) (Клавир)

Әнін жазған - Қарасай Сайжанов
Сөзін жазғандар - Аманғали Ербозұлы,
Ерқожа Тілепберді

$\text{♩} = 88$
Сабырлы, әндете

1

Әнші

1. Тал бе-сік-
2. Ә-ди ү-
3. Бей-біт күн-

f non legato

7

mf

p

8

ті тер-беп қой ып жан а- нам, Ай- та-тын-ды әл-ди, әл-
ні ү- зіл- ме- сін тын- ба- сын, Жу-рек-ке қақ, көң-іл-ге
нің көр-кі бол-сын ән- күй- ім, А- на- лар- дың әл- ди- і-

1а

17

ди ән ма- ган. А- дам- зат- қа
дақ тұр-ма- сын. Бе-сік жы- ры
мен қал- ги- ын. Тір-ші- лік- тің

f

p

23

бақ ті-ле-ген бал ү- ні, Жер бе- ті- не шу- ақ бо-лып та-ра- ган.
әр о- шақ-та ай- ты- лып, Ба- қыт ә- нін бар а- дам-зат жыр-ла-сын.
би-ік ұс- тап ақ ту- ын, Е- лім- ме- нен бір- ге мен- де шал- қи- ын.

31

2

Сол бір ән-де ма-хаб-бат пен бар ар-ман Тың-да со-ны! Ей, а-дам-зат!
 Жер А-на-ны, бар ба-ла-сы сый-ла-сын Бас и-е-тін! Қа-си-е-тің!
 А-рай-ла-сын ас-па-ным-да таң кү-ліп Был-ған-ба-сын! Күл бол-ма-сын!

38

3

Со-ғыс-ты сы-лып тас-та са-на-дан Өт-кі-зіп та-лай қыр-ғын-ды Жер А-на!
 А-на-ның пәк ар-ма-ны сын-ба-сын. Жү-ре-гі нұр-дан жа-рал-ған Ба-лам-да!
 Жер А-на -жай-лы ме-кен, мәң-гі) үй-ім! Ө-мір-ді сүй-ген бар а-дам Еш-қа-шан!

43

Жа-зыл-май жа-тыр ә-лі жа-ра-дан! Жер А-на! Жа-зыл-май жа-тыр ә-лі
 А-на-ның әл-ди ә-нін тың-да-сын! Да-лам-да! А-на-ның әл-ди ә-нін
 А-на-ның ұ-мыт-па-сын әл-ди-ін! Еш-қа-шан! А-на-ның ұ-мыт-па-сын

47

жа-ра-дан!
 тың-да-сын!
 әл-ди-ін!

әл-ди-ін!

Бол тілектесім!

(Клавир)

Асыл жарым – Бизамилаға арнау

← ♩ = 160

Tempo di Valse

Әнін жазған - Қарасай Ахметұлы

Сөзін жазған - Аманғали Ербозұлы

Әнші

← ♩ = 160

f dolce *mf* *p*

8 **1**

Сен бар-да а-қын-дай ті-лім кө-сем, Ұ-ял-ма ар-ма-ным

15

15 **2**

гү-лім - де-сем. Мәр-те-бем ө-се-ді кү-лім-де-сең.

22

Қайырмасы:

Жан-жа-рым, ар-да-ғым, Ә-нім-ді ар-на-дым. Бол

29

ті-лек-те-сім. Жол жү-дет-пе-сін. Жан-са-ям, Ир-кел-ме, Жүр күн-де

36

3

жа- ным- да Ей! а - а - а а - а - а - а

43

Би- га- шым, Си- ла- сым, Қи- ма- сым сен ме-

47

нің. сен ме- нің.

БОЛ ТІЛЕКТЕСІМ!

Әнін жазған – Қарасай Ахметұлы

Сөзін жазған – Амангали Ербозұлы

Сен барда ақындай тілім көсем,
Ұялма арманым гүлім десем.
Мәртебем өседі күлімдесең.
Жан жарым, ардағым
Әнімді арнадым.

Қайырмасы:

Бол тілектесім!
Жол жүдетпесін
Жансаям
Ірелме
Ей! а - а - а - а - а
Биғашым,
Силасым,
Қимасым сен менің.

Мен шыққан бар биік саған айқын,
Қол бұлғап тұр алда қамажай күн.
Сенсің ғой барымды бағалайтын,
Жан-жарым, мәңгілік
Өтетін ән қылып.

Қайырмасы

Қарлығаш қанатты жол серігім,
Асқары адалдық өлшемінің
Бақытым өзіңмен мол сенімім,
Жан-жарым таң нұрлы
Арнайын ән-жырды.

Қайырмасы

Досыма

(Клавир)

Әнін жазған - Қарасай Ахметұлы
Сөзін жазған - Аманғали Ербозұлы

♩ = 160

♩ Tempo di Valse

Әнші

Ф-но

f dolce

legato

8

Ақ жар-қын мі-не-зің-ай қа-шан-да-ғы,

p *legato*

14

қа-шан-да-ғы, Дос-ты-ғым ақ-ни-ет-тен

20

бас-ал-ға-ны. Қар-сы а(лып) таң нұ-рын, Ақ-тар-ған

mf

26

жан сы-рын күн қым- бат, А- қыл- шым ті- ре-гім,

32

Ақ а- дал жү- ре-гің, Жыр- ым- ды бір- ге қо- сы-

37

ла жүр жыр-лап. ла жүр жыр-лап. rall.

ДОСЫМА

Әнін жазған – Қарасай Ахметұлы

Сөзін жазған – Аманғали Ербозұлы

Ақ жарқын мінезің-ай қашандағы,
қашандағы,
Достығым ақ ниеттен бас алғаны.

Қайырмасы:

Қарсы алып таң нұрын,
Ақтарған жан сырын күн қымбат.
Ақылшым тірегім,
Ақжақын жүрегің,
Жырымды бірге қосыла жүр жырлап.

Жан досым мұңайғанда дем бересің,
дем бересің
Көмекке қашан болсын сен келесің.

Қайырмасы

Өзіңмен өмір көркем күн шырайлы,
күн шырайлы,
Көңіл де көріскенше тыншымайды.

Қайырмасы

Батыр Баыржан

Өнін жазған - Карасай Сайжанов
Сөзін жазған - Сланкожа Каракыстык

Жігерлі, әңгеге

♩ = 60

Әнін

Ф-но

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff contains the vocal melody with lyrics. The middle staff contains the piano accompaniment, and the bottom staff is a bass line. The music is in 6/8 time and features a mix of eighth and sixteenth notes.

The second system of the musical score consists of three staves. The top staff continues the piano accompaniment from the first system. The middle and bottom staves are empty, indicating a change in the piano part.

The third system of the musical score consists of three staves. The top staff continues the piano accompaniment. The middle and bottom staves are empty.

The fourth system of the musical score consists of three staves. The top staff contains the vocal melody with lyrics. The middle staff contains the piano accompaniment, and the bottom staff is a bass line. The music is in 6/8 time and features a mix of eighth and sixteenth notes.

1 10

Ө-мі-рі Үр-сі, Қу-ын тақ- ма-сы Ба-тыр Ба-ы-

ыр-жан, Ұлт-тың мақ- та-ны. Жа- ны жә- мақ- тай, Мөл-дір бұ-

лақ-тай Өт-кен на-мыс-тың Ту- ын құ- лат- пай. Ан- ты- на

2 Қайырмасы:

бер-ік, Сы-рын аш- па -ған Қай-сар әс- кер-ін, Ал- га бас-

та-ған. Өрт-тей қап- та-ған, Жау-ды тап-та-ған. Ұ- лы қол-

25 | 1.2.3

бас-шы - Хал-қы мақ-та-ған.

28

Аяқтау үшін

Ө-зі- не бас-шы Ба-тыр Бау-

Аяқтау үшін

30

rall. .

ыр-жан.

rall. .

ff